

Historieglimt 32

Presten Simon Wolff i Lade kirke fra 1755 til 1778

Her skal vi møte en spennende mann som var prest på Lade. På veggen mot syd inne i Lade kirke henger malerier av to prester. Den ene er Simon Wolff som var her fra 1755 til han døde i 1778. Innskriften på maleriet er: *"Mag. Simon Wolf Blev Præst her paa Strinden Ao 1755 og Paa 2. den Søndag efter paaske Giorde sin Tiltrædelse i sit alders 25 aar."* Et tredje maleri henger på orgelgalleriet. Alle tre maleriene viser prester som har vært visepastorer på Lade. Det vil si at de i realiteten var sogneprester i det store Strinda prestegjeld. De ble kalt visepastorer fordi biskopen i navnet var sokneprest i Strinda. Han holdt en visepastor i kallet for å betjene menigheten. De to andre maleriene framstiller de to prestene Hans Reinholdsén Ohn og Henrik Christensen Lyster. Ohn som har sitt navn fra øya Ona på Romsdalskysten var visepastor i Strinda fra 1664 til 1672 da han døde. Lyster som har navnet sitt fra Lyster i Sogn der hans far var prest, var visepastor på Lade fra 1673 til 1683 da han døde. Om de to maleriene kan en lese i *Norsk slektshistorisk tidsskrift* 1942 s. 165f og 1944 s. 239ff. Der drøftes maleriene og påskriftene på dem

Simon Wolff var født i København 12. juni 1730 som sønn av Marie Mikkelssdatter og Lorentz Wolff. Faren var kjøpmann som mistet alt han eide i en brann. Simon måtte slutte på latinskolen da begge hans foreldre døde. Han dro til Århus der han fikk bli elev av latinskolen. Deretter begynte han på Universitetet. Under studiet var han huslærer et par år før han tok teologisk embetseksamen. Som praktisk prøve holdt han en avskjedspreken som fikk beste karakter. Han ble lærer ved Waisenhuset i København. I Århus hadde Simon blitt opptatt i huset hos daværende domprost Fredrik Nannestad, som ble biskop i Nidaros fra 1748 til 1758. I 1754 kalte han Simon til Trondheim for å bli visepastor i Strinda.

Simon skulle innsettes i Lade kirke i 1754, men det måtte utsettes fordi han var anklaget for å ha besvangret en pike i København. Han greide å fri seg fra anklagen og ble innsatt i tjenesten 25 år gammel. Også i Trondheim ble han anklaget i en farskapssak. Også den kunne han fri seg fra. I 1757 giftet han seg med Mette Margrethe Graae, datter av rådmann i Trondheim, Rasmus Graae. I 1757 kjøpte Simon Lade gård av sin svigerfar. Han dyrket opp gården, holdt den i god stand og bodde der. Hans kone døde allerede i januar 1764 og Simon giftet seg på nytt i desember samme år med en prestedatter som satt som enke på Bakke gård, enke etter brandmajor G. C. Collin. Wolff fikk en stor etterslekt.

Simon Wolff var utvilsomt en flink prest. Folk hørte gjerne hans prekener. Han utga mange av sine prekener i trykken. I Gunnerusbiblioteket kan vi lese hele 16 bøker og skrifter som han gav ut. Den kanskje mest oppbyggelige er *"Simeons Trøst baade i Liv og Død, forestillet i en Prædiken holden paa Mariæ Renselses Dag 1764 for Strindens Menigheder."* Et skrift som er typisk for

denne tiden er *”Lov-Tale over den fordum højædle, højærverdige og højlærde Frederic Nannestad, S. Theolgiae Doct., Profess. Reg. og forhen Biscop i Tronhjems, tilsidst i Aggershuus Stift, Trondhjem 1775.* Wolff ble opptatt som medlem av Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab 30. november 1772. Hans tiltredelsestale der ble trykt samme år. Han kom i opposisjon til biskop Gunnerus fordi han kritiserte biskopen for å bruke for mye tid og krefter på naturvitenskapelig arbeid. Gunnerus var leder i selskapet og hadde bedt Wolff om å holde en tiltredelsestale. Gunnerus foretrakk nok å møte kritikken ansikt til ansikt. Talen er lærd, skarp og klar. Tema er vitenskapens nytte for en lærer i kirken. Etter Gunnerus’ død i 1773 fikk Wolff stor innflytelse på selskapets arbeid.